

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada – Government

**ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK) Br.05/2024 EDUKACIJA O
ZAŠTITI DECE¹**

---

¹ Administrativno Uputstvo (VRK) – Br, 05/2024 o Edukacija o Zaštiti Dece, je usvojeno na 214, Sednici Vlade, sa Odlukom Br. 03/214, datum 24.07.2024

Vlada Republike Kosovo, u skladu sa članom 93 (4) Ustava Republike Kosovo, shodno člana 63 Zakona br. 06 / L-084 o zaštiti dece (SG, br. 14.e dat, 17.07.2019), član 4, stav 4.5 člana 8 Zakona br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo (S.G. Republike Kosovo / Br. 34 / 18. novembar 2022. godine, Priština),

Usvaja:

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (VRK)
Br.05/2024
EDUKACIJA O ZAŠTITI DECE

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1
Cilj

Cilj ovog administrativnog uputstva je definisanje uloge, organizovanje, funkcionisanje, saradnja, dužnosti i odgovornosti za sve edukativno-obrazovne i osposbljavajuće institucije u edukaciji za zaštitu dece.

Član 2
Oblast delovanja

1. Odredbe ovog administrativnog uputstva su obavezne za sve edukativno-obrazovne i osposbljavajuće institucije, koje rade sa decom starosne doba do 18 godina kao i pripremaju osoblje za rad sa decom.
2. Odredbe ovog administrativnog uputstva primenjuju se na sve osposbljavajuće institucije, decu, roditelje, zakonske staratelje i druge zainteresovane strane koje su predmet zaštite dece.

Član 3
Definicije

Izrazi upotrebljavani u ovom administrativnom uputstvu imaju ova značenja i moraju se tumačiti i čitaju se u skladu sa značenjem datom u Zakonu o zaštiti dece.

Član 4

Opšti principi o pravima deteta

Za sve radnje i odluke koje preduzimaju institucije za prava deteta, organi se rukovode principima proklamovanim Konvencijom o pravima deteta, koji su inkorporirane u Zakon o zaštiti deteta.

II. ULOGA INSTITUCIONALNIH MEHANIZAMA

Član 5

Uloga Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije;

1. Ministarstvo prosvete, nauke, tehnologije i inovacija, u vezi sa edukacijom za zaštitu dece, ima obaveze u nekoliko oblasti:

1.1. Sastavlja politiku za zaštitu dece u kontekstu edukativno-obrazovnih i osposbljavajućih institucija, u skladu sa važećim zakonom, u cilju sprečavanja svakog oblika nasilja, diskriminacije, trgovine ljudima, opasnog rada i drugih negativnih pojava koje izazivaju učešće deteta u obrazovanju i punom razvoju.

1.2. Sastavlja i kreira programe za edukaciju i podizanja svesti o degradirajućim posledicama telesnog kažnjavanja, kao i programe roditeljstva, koji promovišu nenasilje u porodici disciplinovanje porodice, edukativno-obrazovne i osposbljavajuće institucije, kao i institucije za brigu;

1.3. Nadgleda pomoću inspektorata sprovođenje politika za zaštitu dece unutar edukativno-obrazovnim i osposbljavajuće institucije;

1.4. Sarađuje sa relevantnim institucijama i podržava inicijative međunarodnog, regionalnog, centralnog i lokalnog nivoa za sprovođenje obrazovnih politika za edukaciju u zaštiti dece;

1.5. Podržava razvoj i sprovođenje programa za profesionalni razvoj vaspitača i nastavnika u vezi sa edukacijom za zaštitu dece;

1.6. Jača sistem sprečavanja, identifikacije, referisanja, izveštavanja i reagovanja prema svakom obliku nasilja i zlostavljanja.

1.7. Usmerava nastavna sredstva i školske kurikulume u svim relevantnim edukativno-obrazovnim i osposbljavajućim institucijama u oblasti zaštite i nege dece.

Član 6

Obaveze opštinskih direktorijata za obrazovanje (ODO)

1. Opštinski direktorijati za obrazovanje (u daljem tekstu ODO) ima sledeće zadatke:
  - 1.1. Nadzire i osigurava da su sve edukativno-obrazovne institucije izradile i sprovode politiku za zaštitu dece;
  - 1.2. Inicira i sprovodi aktivnosti podizanja svesti za edukaciju o zaštiti dece na nivou edukativno-obrazovnih i osposbljavajućih institucija;
  - 1.3. Preduzima aktivnosti podizanja svesti o zaštiti dece, edukacije o zdravlju, reagovanja u hitnim slučajevima, prirodnih nepogoda i drugih opasnosti koje ugrožavaju život deteta;
  - 1.4. Preduzima aktivnosti podizanja svesti za sprovođenje mera bezbednosti u aktivnostima unutar i van edukativno-obrazovne i osposbljavajuće institucije;
  - 1.5. Saraduje i podržava aktivnosti vladinih, nevladinih pantera i drugih zainteresovanih strana u unapređivanje edukacije o zaštiti dece;
  - 1.6. Obezbeđuje mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnika i vaspitača u službi, o politici zaštite dece.
  - 1.7. Obezbeđuje dovoljne kapacitete za nadzor i izveštavanje, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Član 7

Obaveze edukativne i obrazovne institucije

1. Edukativna i obrazovna institucija osigurava da edukacija za zaštitu dece bude prioritet u svim politikama unutar institucije, kao u:
  - 1.1. Školskoj regulativi i drugi internim aktima;
  - 1.2. Školski razvojni plan / edukativne, obrazovne i osposbljavajuće institucije;
  - 1.3. Kurikularne, međukurikularnei i ekastrakulikularne aktivnosti.
2. Školska tela i svo obrazovno i pomoćno osoblje učestvuje aktivno u prevenciji i izveštavanju svih oblika nasilja, diskriminacije, trgovine ljudima, opasnih poslova i drugim negativnim pojavama, opasnih za decu;
3. Stručno osoblje i osoblje podrške: psiholog, pedagog, logoped, socijalni radnik itd., saraduju na podizanje svesti nastavnog osoblja u prevenciji i izveštavanje svih oblika nasilja, diskriminacije, trgovine ljudima, opasnog rada i drugih negativnih pojava koje štete razvoju dece u edukativno -obrazovnim i osposbljavajućim institucijama;

4. Edukativno-obrazovna i osposobljavajuća institucija saraduje sa vladinim i nevladinim partnerima roditeljima, i nastavnicima i drugim interesnim grupama za najbolju edukaciju u zaštiti dece
5. Održava informativne sesije i obuke sa osnovom u školi za edukaciju za zaštitu dece, edukacija o zdravlju, reagovanje u hitnim slučajevima, prirodnih nepogoda i drugim opasnostima koje ugrožavaju bezbednost i život deteta;
6. Preduzima aktivnosti podizanja svesti za sprovođenje mera bezbednosti u aktivnostima unutar i izvan edukativno-obrazovne i osposobljavajuće institucije (uključujući ekskurzije);
7. Redovno izveštava zabrinutost i slučajeve svih oblika nasilja, diskriminacije, trgovine ljudima, opasnog rada i drugih pojava koje predstavljaju rizik ili pretnju za decu.

Član 8

Obaveze direktora edukativno - obrazovne i osposobljavajuće institucije

1. Direktor edukativno-obrazovne i osposobljavajuće institucije ima sledeće dužnosti:
  - 1.1. Nadzire i rukovodi primenjivanje politika za zaštitu dece od strane vaspitača, nastavnika i čitavog stručnog, administrativnog, tehničkog osoblja;
  - 1.2. Sarađuje sa vaspitačima, nastavnicima i svim drugim stručnim i tehničkim osobljem na utvrđivanju potreba i preduzimanju akcija na sprečavanju svih oblika nasilja, diskriminacije, trgovine ljudima, opasnih poslova i drugih negativnih pojava koje ometaju razvoj deteta;
  - 1.3. U koordinaciji je sa ODO nivoima i ostalim vladinim i nevladinim partnerima kako bi pružio najbolju edukaciju za zaštitu dece;
  - 1.4. Nadzire i obezbeđuje identifikaciju, izveštavanje i upućivanje svih vrsta nasilja, diskriminacije, trgovine ljudima, opasni rad i druge negativne pojava, u skladu sa zahtevima važećeg zakonodavstva;
  - 1.5. Identifikuje potrebe osoblja za stručni razvoj u oblasti zaštita dece i obezbeđuje njihovo ispunjavanje;
  - 1.6. Razvija efikasne mehanizme komunikacije i interakcije sa roditeljima, motivišući roditeljsku odgovornost u najboljem interesu deteta.

Član 9

Obaveze vaspitača i nastavnika

1. Vaspitači i nastavnici imaju obavezu:

1.1. Efikasnu primenu kurikularnih, međukurikularnih i ekstrakurikularnih aktivnosti povezanih sa edukacijom za zaštitu dece, uključujući saradnju sa spoljnim ekspertima (kao što su socijalni radnik, sociolog, lekar, policija, itd.);

1.2. Povećanje svesti o prijavljivanju svih vrsta nasilja, zloupotreba neodgovornosti, diskriminacija, trgovine ljudima, opasnih poslova i drugih negativnih pojava, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

1.3. Saradnja sa drugim profesionalnim službama za edukaciju, o identifikaciji i tretiranju deteta žrtvu nasilja, zloupotreba, neodgovornost, trgovine ljudima, učešća u opasnim poslovima ili drugim negativnim pojavama.

1.4. Sarađivanje sa svim zainteresovanim grupama (školskog menadžmenta, školskih organa, stručnim aktivima, Savetom roditelja, Savetom učenika, roditeljima, učenicima i širom zajednicom) na podizanju svesti o zaštiti dece kao i sprečavanju negativnih pojava koja povređuju edukaciji i razvoj deteta.

Član 10

Uloga Upravnog odbora

Školski upravni odbor, razmatra, podržava, usvaja i za nadzor sprovođenje aktivnosti o edukaciji u zaštiti dece.

Član 11

Uloga saveta roditelja

1. Savet roditelja (u daljem tekstu SR) sarađuje sa školskim rukovodstvom, organima, osobljem i širom zajednicom o inicijativama i aktivnostima za edukaciju za zaštitu dece, učenika, uvek zasnovano na najboljim programima roditeljstva;

2. SR zastupa najbolji interes deteta, rešava zabrinutost o kršenju, nasilnih i štetnih aktivnostima nad decom, kao i zahteva institucionalnu odgovornost;

3. Roditelji preko SR podižu svest za sprovođenje politike za zaštitu dece.

Član 12

Uloga Saveta učenika

1. Savet učenika (u daljem tekstu SU) zastupa interese, prava deteta / učenike i saraduje sa školskim rukovodstvom, organima, osobljem, roditeljima i širom zajednicom za organizovanje i učešće u aktivnostima podizanje svesti za edukaciju i zaštitu dece.
2. SU rešava zabrinutost zbog kršenja, nasilnih i štetnih radnji za decu, kao i zahteva institucionalnu odgovornost u skladu sa važećim zakonom.

Član 13

Uloga profesionalnog pomoćnog osoblja

1. Stručno osoblje -pomoćno, kako u školi tako i izvan škole: školski psiholog, pedagog, lekar, logoped i ostalo uključeno osoblje, razvija i primenjuje programe podizanja svesti za nastavnike vaspitače, roditelji i administrativno i tehničko osoblje u vezi sa edukacijom o zaštiti deci učenika.
2. Stručno osoblje - pomoćno prema stavu 1 ovog člana, blisko saraduje sa decom / učenicima u vezi aspekata zaštite decu od nepovoljnih okolnosti za njihov fizički, intelektualni, socijalni, emocionalni i sveukupni razvoj.
3. Pomoćno osoblje podržava dete koje je u opasnosti i kome je ima potrebu za zaštitu.

Član 14

Edukacija o zaštiti dece u medijima

1. Edukativno i osposobljavajuća institucija promovise medijsku edukaciju kroz efikasnu primenu obrazovnog kurikuluma a posebno:
  - 1.1. Edukaciji što se tiče razumevanje i upotrebe medija kao i edukaciji za zaštitu od neželjenog sadržaja;
  - 1.2. Razvoj kapaciteta i veština osoblja edukativno institucija u vezi medije i njihovu povezanost sa zaštitom dece.
  - 1.3. Organizovanje edukativne i preventivne mere sa decom i roditeljima u vezi sa medijskom edukacijom u saradnji sa ostalim zainteresovanim stranama.
2. Edukativno-obrazovna i osposobljavajuća institucija ne prikazuje dete na slici, video, društvenih mreža ili medijskim aktivnostima bez odobrenje roditelja ili zakonskog staratelja
3. Edukativno-obrazovna institucija i osposobljavajuće obezbeđuje preduzimanje svih mera za zaštitu deteta, kada učestvuje u medijima u okviru školskih aktivnosti, uključujući sprečavanje zlostavljanja u komercijalne svrhe.

4. Edukativno-obrazovna osposbljavajuća institucija obezbeđuje da deca budu zaštićena kroz obrazovne programe, tokom čitavog vremena dok koriste/plutaju na internetom i drugim vidovima komunikacije.

Član 15

Edukacija o zaštiti dece kroz visoko obrazovanje

1. Sve akademske jedinice koje pripremaju osoblje za rad sa decom, integrišu politiku za zaštitu dece u svojim obrazovnim kurikulumima i studentske prakse tokom godine studiranja.
2. Sve akademske jedinice koje pripremaju kadar za rad sa decom razvijaju kapacitete studenata i stručnjaka da identifikuju, upućuju, prijavljuju i istražuju slučajeve dece kojoj je potrebna zaštita od bilo kog oblika nasilja;
3. Edukativni fakulteti razvijaju i sprovode akreditovane programe za profesionalni razvoj za vaspitače, nastavnike i pomoćno osoblje u službi zaštiti dece i za sistem izveštavanja i upućivanja sa međusektorskim pristupom.

III. SARADNJA I KOORDINACIJA

Član 16

Međuinstitucionalna saradnja i koordinacija

1. Osoblje edukativno-obrazovne i osposbljavajuće institucije saraduje sa drugim službama za socijalnu zaštitu, zdravstvo, bezbednost i ostalim službama neophodnim za realizaciju edukativnih aktivnosti za zaštitu dece, uključujući podizanje svesti o izveštavanju i tretiranje sa međusektorskim pristupom.
2. Na svim institucionalnim nivoima vrši se koordinacija i saradnja sa organizacijama civilnog društva i domaćim i međunarodnim agencijama, u funkciji edukacije za zaštitu dece.

Član 17

Poverljivost

1. Svi zaposleni i zajednica edukativno-obrazovnih i osposbljavajućih institucija, poštuju poverljivost podataka o detetu u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.
2. Osoblje edukativno-obrazovnih i osposbljavajućih institucija edukuje se da čuva poverljivost slučajeva koji se tretiraju unutar edukativnih i obrazovnih institucijama ili na nivou multidisciplinarnog stola, u skladu sa relevantnim odredbama, osim ako se iz pravnih razloga otkrivanje mora izvršiti pred nadležnim organima.
3. Odredbe zakonodavstva za zaštitu ličnih podataka primenjuju zbog načina prikupljanje podataka, obrade, čuvanje i upotreba podataka.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18 Nadzor i odgovornost

1. Nadzor sprovođenje ovog Administrativnog uputstva vrše opštine, inspektorat obrazovanja i Kancelarija premijera.
2. Kršenje odredbi ovog Administrativnog uputstva i zloupotreba prava deteta i njihova zaštita, kažnjavaju se prema važećem zakonodavstvu.

Član 19 Stupanje na snagu

Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana nakon objavljivanja u Službenom glasniku Republike Kosovo.

Albin Kurti

Premijer Republike Kosova

02. avgusta. 2024